

Nr 355.

Godkänd av första kammaren den 5 juni 1928.

Godkänd av andra kammaren den 5 juni 1928.

Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående första och andra flygkårernas förläggning.

(Statsutskottets utlåtande nr 177.)

Till Konungen.

I en till riksdagen avlåten, den 9 mars 1928 dagtecknad proposition, nr 175, har Eders Kungl. Maj:t, under åberopande av det vid propositionen fogade statsrådsprotokollet över försvarsärenden, föreslagit riksdagen *dels* besluta, att 1. flygkåren skall förläggas till Västerås och 2. flygkåren till Hägernäs—Karlskrona, *dels ock* medgiva, att kronoegendomen fyra mantal Hässlö nr 1, 2, 3 och 4 i Badelunda socken av Västmanlands län må överflyttas från domänstyrelsens till flygstyrelsens förvaltning och statens domäners fond därvid nedskrivs med ett mot egendomens taxeringsvärde svarande belopp.

Riksdagen vill till en början erinra om att enligt 1925 års riksdags beslut i fråga om flygvapnets organisation första flygkåren skulle förläggas till Uppsala samt andra flygkåren till Västerås—Hägernäs. Sedan närmare utredning blivit verkställd rörande lämpligaste platsen för första flygkårens förläggning, framlade Eders Kungl. Maj:t i proposition till 1927 års riksdag förslag om att både första och andra flygkårerna skulle förläggas till Västerås, andra flygkåren dock med en avdelning i Hägernäs i enlighet med 1925 års beslut. Sedan riksdagen avslagit ifrågasatt proposition samt anhållit om utredning och förslag till 1928 års riksdag om den lämpligaste förläggningen av såväl första som andra flygkåren har nu Eders Kungl. Maj:t i förevarande proposition, sedan ytterligare utredning i ärendet verkställts genom särskilt för ändamålet tillkallade sakkunniga, föreslagit, att första flygkåren skall förläggas till Västerås samt andra flygkåren till Hägernäs—Karlskrona med huvuddelen å förstnämnda plats. Emellertid hava nämnda sakkunniga ifrågasatt andra flygkårens förläggning med huvuddelen till Karlskrona och endast en mindre del till Hägernäs. Under förläggningsfrågans tidigare behandling hava därjämte undersökningar verkställts rörande flygkårernas eller delars av desamma förläggande till Karlsborg och Vaxholm samt Rindö.

Av vad sålunda anförts framgår, att frågan om lämpligaste förläggning av ifrågavarande flygkärer varit föremål för skilda meningar, samt att från Eders Kungl. Maj:ts sida olika förslag beträffande förläggningsplatserna blivit tid efter annan framlagda.

Enligt den av Eders Kungl. Maj:t i förevarande proposition framlagda, av flygstyrelsen uppgjorda kostnadsberäkningen skulle för första flygkårens förläggning till Västerås erfordras, utöver redan anvisade 530,000 kronor, ytterligare 720,000 kronor samt för andra flygkårens förläggning behöva tagas i anspråk ett belopp av 1,125,500 kronor, varav 830,500 kronor avses för anordningar vid Hägernäs och återstående 295,000 kronor för kårens Karlskronaavdelning. Det av de sakkunniga framställda förslaget skulle draga samma engångskostnader som Eders Kungl. Maj:ts förslag.

Riksdagens vederbörande utskott har avlagt besök i Karlskrona och tagit del av möjligheterna att dit förlägga delar av andra flygkåren samt har under föregående riksdag besökt såväl Uppsala, Västerås och Hägernäs som de ifrågasatta sjöflygplatserna på Rindön och Vaxön, varvid utskottet tagit närmare kännedom om förläggningsmöjligheterna därstädes och lämpligheten av att å nämnda orter helt eller delvis bereda plats för ifrågavarande flygkärer.

Riksdagen, som i detta sammanhang ansett sig böra omnämna, att till dess vederbörande utskott inkommit en framställning från drätselkammaren i Vaxholm avseende förläggning av delar av andra flygkåren till Vaxön, har ansett, att beslut rörande flygkärernas förläggning bör fattas vid innevarande års riksdag. Ett ytterligare uppskov med bestämmandet av platserna för förläggningen måste nämligen medföra uppskov jämväl med uppsättningen av första flygkåren och dess organiserande såsom särskilt förband, något som enligt riksdagens mening icke kan anses tillrädligt. Vad beträffar den av Vaxholms drätselkammare gjorda framställningen har sagda utskott vid verkställd undersökning rörande möjligheten av att lösa förläggningsfrågan enligt detta alternativ funnit en sådan lösning utesluten.

Vad då till en början beträffar frågan om förläggning av första flygkåren, har riksdagen, vid det förhållandet att någon förläggning av denna kår till Uppsala i enlighet med den ursprungliga i 1925 års organisation av flygvapnet ingående planen för de olika flygkärernas förläggning icke numera kan ifrågakomma, sedan innevarande års riksdag fattat beslut om arméns underofficersskolas placering i Uppsala, bifallit Eders Kungl. Maj:ts förslag om att kåren stationeras i Västerås.

Vidkommande därefter spörsmålet om andra flygkårens förläggning delar riksdagen de sakkunnigas och departementschefens uppfattning om att denna kår bör förläggas delvis i Stockholmstrakten och delvis i Karlskrona. Med hänsyn till att de marina myndigheterna och flygstyrelsen förordat, att kårens huvuddel stationeras i Hägernäs, har riksdagen, som funnit de för denna förläggning anförda skälen vara övertygande, bifallit Eders

Kungl. Maj:ts förslag. Härigenom torde vissa icke obetydliga fördelar framför en förläggning av kårens huvuddel i Karlskrona stå att vinna. Erinras må sålunda om Hägernäs relativa närhet till den centrala flygverkstaden i Västerås och om de bättre väderleksförhållandena i Stockholmstrakten, vilka möjliggöra flygning större antal dagar per år än som låter sig göra i Karlskrona. Härtill komma samtliga de övriga skäl, som anförts av flygstyrelsen och departementschefen för kårens förläggning till Hägernäs—Karlskrona, och vilka synas riksdagen giva vid handen att ur såväl strategiska som övnings- och utbildningssynpunkter kårens huvuddel bör förläggas till Hägernäs.

Riksdagen har funnit, att engångskostnaderna vid förläggning av andra flygkåren till Hägernäs—Karlskrona kunna beräknas i enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag.

På grund av vad sålunda anförts får riksdagen, som i särskild skrivelse anmäler sitt beslut i anledning av förevarande proposition, såvitt den avser överflyttande från domänstyrelsens till flygstyrelsens förvaltning av visst område m. m., nu anmäla, att riksdagen med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag beslutat, att första flygkåren skall förläggas till Västerås och andra flygkåren till Hägernäs—Karlskrona.

Stockholm den 5 juni 1928.

Med undersåtlig vördnad.